

M.A. Semester-3 Examination

502

Sanskrit

Time : 2-30 Hours]

March-2024

[Max. Marks : 70

પ્રશ્ન 01 નીચેનામાંથી કોઈપણ બે મંત્રને સાનુવાદ સમજાવો.

(14)

1. સુક્ષેત્રિયા સુગાતુયા વસૂયા ચં યજામહે ।
અપં નઃ શોશુચદુઘમ્ ॥
2. ત્વં હિ વિશ્વતોમુખ વિશ્વતઃ પરિભૂરસિં ।
અપં નઃ શોશુચદુઘમ્ ॥
3. પ્ર તદ્વિષ્ણુઃ સ્તવતે વીર્યેણ મૃગો ન ભીમઃ કુચુરો ગરિષ્ઠાઃ ।
યસ્યુરુષુ ત્રિષુ વિક્રમણેષ્વધિભિયન્તિ ભુવનાનિ વિશ્વાં ॥
4. યઃ પૃથિવી વ્યથમાનામદહુદયઃ પર્વતન્પ્રકુપિતાં અરમ્ણાત્ ।
યો અન્તરિક્ષં વિમુમે વરીયો યો દ્યામસ્તભ્નાત્સ જનાસુ ઇન્દ્રઃ ॥

પ્રશ્ન 02 વિષ્ણુસૂક્ત (0૧-૧૭)નું રસદર્શન કરો.

(14)

(અથવા)

ઈન્દ્રદેવતાની લાક્ષણિકતાઓ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

પ્રશ્ન 03 વરુણસૂક્ત (0૭-૮૬)નું રસદર્શન કરો.

(14)

(અથવા)

સાયણાચાર્ય અને મહર્ષિદયાનંદના વેદભાષ્યની તુલના કરો.

પ્રશ્ન 04 ટંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(14)

1. પદપાઠના નિયમો.
2. સ્વતન્ત્ર સ્વરિતના પ્રકારો.
3. અઙ્ગિદેવતાનું સ્વરૂપ.
4. વૈદિક દેવતાઓનાં પરાક્રમો.

પ્રશ્ન 05 એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર લખો (ગમે તે ^{સાત} ~~આઠ~~)

(14)

1. ઈન્દ્રસૂક્તના (0૨-૧૨) મંત્રમાં પ્રયુક્ત “વ્યથમાનાદ્”નો અર્થબોધ કરાવો.
2. ઈન્દ્રના આયુધનું નિર્માણ કોણે કર્યું.
3. વેદ શબ્દનો અર્થ જણાવો.
4. ઋગ્વેદના મંત્રોની સંખ્યા કેટલી છે.
5. અઙ્ગિસૂક્તના (૬૯-૦૮) મંત્રમાં પ્રયોજિત “શોશુચદુઘમ્”નો અર્થ સાયણાચાર્ય શું કરે છે?
6. ઈન્દ્રના આયુધનું નિર્માણ કોણે કર્યું. ^{સાત} ~~આઠ~~ નામ જણાવો.
7. ગાયત્રી છંદનું બંધારણ .
8. વિષ્ણુસૂક્ત (0૧-૧૫૪) મંત્રમાં યોજાયેલ “પાર્થિવાનિ”નો અર્થ સમજાવો?
9. વરુણદેવતાનાં અસ્ત્રનું નામ જણાવો.
10. નાસદીયસૂક્ત ઋગ્વેદનાં કયા મંડળમાં કહેવાયુ છે.